

Kerem Sadi, Ziya Gökalp = Tarihi Moterya-
lizmin Muarızı (İstanbul: Seltut Kol. Sık. M.,
1940), 8°, 225., f.7.

«Tenkit edilen şeyi anlamak
üzündür...» Plehanof

MK 1940-662

Marx serresinde 1890'a kadar sükköt konspirasyonu
soura tekkiler: Taktik, önce fakirif soua
taarruz.

— Ekonomizm —

Marxismi iptidai bir monizm olarak görürler.
Türkiye'de de taklit

Ziya Gökalp } Felsefe: Alfred Fouillée
Bergson
Psikoloji: G. Tarde
Sosyoloji: G. Le Bon
Durkheim

Gökalp tarihi maddeciğin üstüne fikirleride
bilhassa Bouglé'den yararlanmıştır.

↳ "İktisadi Doğu", Küçük Mecmua
Yıl 1, sayı 7 (17 Temmuz 1922)

"... istisnai hadiseler arasında görünmeyen olan yalnız
iktisadi hadiselerdir - ilmi, felsefi, bedii, ahlaki,
hukuki, siyasi, hami, dini hadiseler «gölge-hadise-
ler» den ibarettir." [epiphenomen]

Bu Maddeciğin esasatığını ispat eden Marx-Engels
metinleri

Marx = Feuerbach'a dair tezleri (1845)

" XVIII Brömer.

Engels mektupları:

J. Bloch'a (21.9.1890), Courat Schmid'e (27.10.1890)
F. Mehring'e (14.7.1893), H. Starckenburg'a (25.1.1894)

2. G. Marksizmin tek yankı heji hakkında Batıda
setilen pseudo-kritik elokan metukların terüim.

O. Bouglé = Les Sciences sociales en Allemagne, 1912

" = Chez les prophètes Socialistes, 1918

Faik Bercâvi

İslâm da Sosyalizm

İst. 1946

(23 x 16,5)

Bazkurt B.

56s.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

75 ka.

A. Baha Korab, Faşistlik ve Bolşeviklik
Mukayeseli Bir Sosyoloji Araştırması (İstanbul:
İncili Çarvı M., 1946) İlim ve Cemiyet: 1,
8°, 68s., 75 kr.

MK 1946 -297

İlim ve Cemiyet Yayın Serisi
Sosyoloji Bakımından Faşistlik ve Bolşeviklik

I. Faşistlik (10)

F.'nin Sosyolojik Karakteri
F.'te Parti ve Devlet
Korporatif Devlet
F. ve Avrupa Bahranı

II. Bolşeviklik (29)

Rus Sosyalizmine Toplu Bir Bakış
Sovyet Sisteminin Sosyolojisi
Rus Burjuvazisinin Yıkılışı
Bolşeviklerin Galebesi
Sovyet Anayasası ve B. Partisi
"Aydınlık" ve Proleterya Diktatörlüğü
Bolşeviklikte Milletlerarası ve Millet İsi
Bolşeviklerin Yeni Cereyanları
B. ve Yeni Rusya

Objektif görünüşlü!

Kerem Sadı, Türk Kleopatrası: Polemikler ve Seritmeler (İstanbul: Berksey B., 1948), 8°, 32s., 50 kr.

MK 1948-1481

Plehanov, Materializmus militans'ın birinci mektubunda, Rusya'daki intelligentsia'ya Kant'tan Henri Poincaré ve Bergson'a kadar bir sürü sevda-klar olan sınırlı ve hercai bir kadama benzetir; ve, "Kleopatram çok aşıkları vardı!" sözünü tekrarlar.

Darwin ateizme karşı etkili olabilir mi?

J. S. Mill (H. Cahid)
Spencer → Pasa Terfike
Comte → Salih Zeki

Le Bon Abdullah Cevdet
Taine Ahmet Suayb
Bergson Mustafa Şekip

Mehmet Ali Aygü, Darwin'i taine isbatında kullanmaya kalkmış.

Baron d'Holbach'ın Bir Eseri AKL-I SELİM

(Çev.) Dr. Abdullah Cevdet - MEB Yayıncı.

J. Meslier'in Le Bon Sense ✓
(İstanbul: Devlet M. 1929)

Ahmet Suayb ve Gustav Le Bon
Anti Sosyalizm

— Ulum iktisadiye ve istima'ye Mevzuası.

Bergsonizm Türkiye'de yasatılmaya salıncılan Bergsonizm kendi yurdunda soktan battı.

Marx'la Durkheim'in Akrabalığı Meselesi

J. H. Baltacıoğlu — eklektik bir düşünmenin mahsulü.

ÇEVİRİLER Secme Paragraflar (s. 22-32) Parçalar

- k. } Politik Ekonominin Tevki (1859) Çüvöz
M. } Mukaddes Aile (1845) B. Bauer'in tarih anlayışına karşı
F. } Annen kof'a Mektup Misere'nin habercisi (1846)
E. } Karl Marx, (1876).

Kerim Sadi, Muhammed ve İslâmiyet
(İstanbul: Berksoy Basımeri, 1948), 8°,
32 s., 50 kr.

MK 1948-1678

(s. 1-8),
Muhammed ve İslâmiyet [Marx ve Engels'in
Seviren: C. Gurgan mektuplarından]

- No:
253 Mayıs 1853 Marx'a
258 2 Haz. 1853 Engels'e [sahsi toprak mülkiyetinin olmayışı
- Sanki analizi]
259 6 Haz. 1853 Marx'a - Ticaret yollarının değeri -

Felsefenin Sefaletinde Materyalist Tarih
Görüşünün Düsturları (s. 8-30)
? [İnsanlık k. 'de envece sığınan F.S. başkile
insanlık genis ölçüde tekrar gibi görünüyor.]
Annen Kof'a Marx'ın mektubu [28-12-1846]

F.S. Politik Ekonominin Metafizik başkile ikinci mekhasın
birinci ve ikinci paragrafları.

Almanya'nın Bugünkü Fikir Durumu (s. 23-30)

[Otto Grothwohl'un Berlin Operasındaki
Kültür Kongresinde (4-7 Mayıs 1948) ele aldığı
konunun seçilmiş özetli seviyesi.]

Hegel'den Nietzsche'ye: Gobineau & H.S. Chamberlain

1918'den İyine: Spengler "Prusyanizm ve Sezarizm"

Büyük Klâsiklerin Katılaşması - Alman Romantizmi
ve Hegel'yanizmin Dağılışı
idealist felsefeye karşı ~~Marxizm~~

.. Muhammed'in yarattığı şu inkılâbe da hakikatte
bu şu hareket gibi, eski dine, saf dine dönmüş
iddiasını taşıyan bir reaksiyon dan ibarettir.

Meşhur İsmalar (s. 31-32)

Jean Jaurès (1842-1914) Hayatı (1904) L'Humanité
Adam Smith (1723-1790) Hayatı - "Emek"

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Fetih ve Medeniyet

I, 1937'de (İstanbul: Tecelli M., 1953) Günün Meseleleri:
II, 8°, 32s., 30kr.

Mehmet Ergün
MK 1953 AD 1242

Biz Tarih Tezinde İstikbalde İstanbulun Fetih
Beyitler (epigraf) s. 2 Fatih'in resmi

I - Fetih Bir Memleketin mi? İnsanlığın mı?
Bir devlet ötekine karşı değil, ilerlemeye karşı zaferi.

II - Fetih Zorla mı? Gömülme mi?
Anveten ✓ 988/1580
Ebu'ssuda Fetvası.

III - Kadın Toprak Davası.
s. 9 "Tarihte hep öyle olur = Maddi sebepler bir defa yolun
ana hatlarını çizdi mi? o yolda gereken manevi unsurlar hemen
başgösterir."

IV - Toprak Davasının Halli.
Dünya düzeni - Konun (Hassa - Evsat - Edna)
Giftsi - Sipahi. Ucu bir devlet.

V - Demokratik Ruhun Kerameti
Ahl davası. [Serwet delisi tekfurlar X]
Sade hayat tarzı.

VI - Halkla Beraber: Medeniyet Kurtuluşu
Bizansa saldırmadan Osmanlı'daki dere beyliğine
Enebi [itihaf] müfessirine istidatlarını yok etti.
karsı hal an tepkisini kullandı. Toprak düzeni dedi aksaklıklar
giderdi.

VII - Cihan Ticaretinin Asikası
Trabzon. Bezirgan mühasebetlerinde can davası = yol.
[gelmeksel ticaret yollarını temizleyip müdafaa etmek.]

VIII - Batı Medeniyetinin Doğusu
maneri Üst-yapı = Rönesans költürü
maddi temel = Uzak Dış Ticaret.
[Osmanlı fitha tunc tesörleri]

"Batı bezirganlığı Akdeniz hegemonyasını
kaybetmeseydi, Okyanus denizine kalkardı."

Sultanahmet 1-5-1953

Melliften Şakacık İsmi Eserlerimden:

Tarih ve İnkilap

Tarih ve Allah

Osmanlı Tarihini Maddesi

Simavne Seydi Bedrettin

Metafizik Sosyolojiler

Diyalektik Sosyoloji

Metafizik Felsefeler

Diyalektik Felsefe

Ekonomi Politik

Psikoloji

TÜRKİYE

TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

(Orta)

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Kuvâyi Milliyeciliğimiz
(Gerekçe) (İstanbul: Çelikkilt M., 1957)
Vatan Partisi Yayınları No. II, (3°) 40s. ~~50kr.~~

Gerekçe'nin Önsözü MK (1960 AD 2304)
15. 8. 1957 Sultanahmet
Vatan P. programının (1954) gerekçesi
Program Gerekçesi - yemurttarla -

Demokratik Partiyeye ve
Mustafa Kemal Atatürk'e
övgü!

İkinci Kuvâyi Milliyeye seferi
yine sizlere karşıdır:

- Kodaman Şehor Bezdâulîye (Tefeci)
- Tazra Hacrapâliye

TÜRKİYE SOSYALİST
1960
110

I. Meşelentü Kowluğu

CHP devri // 1848-1870 Almanyası =

Büyük Frederik = Mustafa Kemal, Bismark = İnönü.

Hususi Sermaye "ham köşelerine" sığınmış emef "kılıfında (A. Meud.)

CHP istisnai statükonun bozulmaması İstü iktisadi İnkıbazı şiar ediniştir.

II. Meclis Muhalefeti

Baraj ve Pahalılık Tenkitleri:

Tartışmaların Eksikliği.

Hürriyet P.

Milli Plân Yokluğu, Güdömlü Bütçe, M. Bank.
Banknotlarına dayanma, Merkezi Otorite,
Bilgisiz Bürokratik idare.

CHP

Sakat para politikası, Şahıs beğenmezliği.

CHP ilimsizlik - Hesap yokmuş!

= Liberalizm = Müdahale (sorba)

= İnşaat + Stümlentü "

III. İktidarımız:

Enflasyon.

Paramızın değeri - pahası.

Paramızın östüsü.

Bütçe seviyesi ve Vergi Adaleti + Derebeyi Artiklarımız

Gelir - Fiyat - Dünya

Hareketli Ekonomisi & Spekülasyon.

Önce İstiaat mı, sanayi mi? Hafif S. mi Ağır S. mi?

Yatırım İstiafımız.

IV. Vatan Partisi

Sanayi Düşmanlığının Sebebi

Önce İstiaat mı Sanayi mi?

Hafif
AğırYatırım İstiafımız
İstü Ekonomisi

Ne Yapmalı - Kendi Kendimizi Tenkit.

Aynı Tarihi

1939/73

14/12

H.C. Yalçın, "Komünizm'in Sesi," Yeni Sabah

Stepanov'un Revue Int. Communiste'teki yazısı.
(İtalyan Gazetelerinden Δ Action Française'den naklen)

T'yi Sovyet İşmanlarının "vasal"lığını kabul
etmekle soviyetleşme. Komünizm = Sov. Görsü

"Türkleri kimseye 'vasal' olmayacaklarını herkesten iyi
Mosk. bili. Türk ulkına mensup bir avuç Finlandyalının
istiklâl ve şereflerini nasıl müdafaa ettiklerini görüyorlar.
Komünist mecnûsı, kom. ulmanın bütün dünyaya atıp
tutarken bizi de unutmuş olacak. Söylesün istediği
kadar!"

TÜRKİYE

Ayın Tarihi

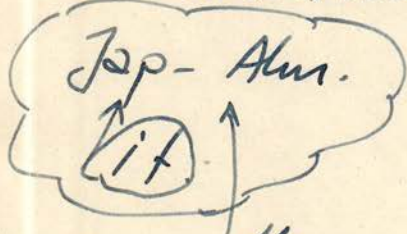
1939/63

Muharrem F. Toğay, "Macaristan'da Sovyetler."

Çumkurşet

7 Sub.

Anti-Komünizm paketi

Sov. Bir.

Mac.

gönderimini haber almıyız,
Mac. ile Sov. mün. ni kesmektedir.

Sov. Bir.

Komünizm'i beşerüstü mü?

Üstler ittifakının söyümessini engelleme yolunda

Bir karşı tedbir x

Ayın Tarihi

1939/73

Sovyet - Fin Harbi
Aralık'ta başlamış!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ANA BİLİM DAİRESİ
TÜSTAN
SİYEMMA VE Fİ

Aynı Tarihli

1939/63

Peşuni Sefa, "T İnkilâbı Maddeci mi'dir,
Ruhcu mudur," Çınkaya 25 Şubat

ikt. deşh, hukuki
Marxizm — materyalist
Liberalizm — spirittüalist (ruhu) bir dünya
görüşüyle akılabılır.

Fasizm & N2 — Anti-mater. & Anti-pozit.

T. İnk. ruhu, fakat reel ve umutlu bir maddeciye de
elini vızatmasına mani olmaz.

T' maddeci tarafa felâkette sokmak, iktisadi tarihi
byle henüz yapılmamış.

"Türk inkilabını iktisadi temellere oturtmak teşebbüsünde
bulunan arkadaşlar ... tarihsiz tarihi maddecilerimizdi."
Tarih olaylarını incelemede, metodsuз (1) ismarlarına metodu

Saad Derviş

Mart - Nisan 1939'da

Haber'de (ist) yazıyor!

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Aynı Tarihi 1939/65

3 Nis. AA

20-25 Üni'v. talebesi Tan'da nesretken
bazi yazilari bir beyannameyle protesto. [Kabul
Dördürme.]

Karakis'in
beyanati

"modern
kurafe"

"Atatürk'ün hatırası kalplerimizde çok canlı
bulunduğu bir anda ve gözlerimizde yası daha
henüz kurumanmış iken bu şekilde yazıların
nesretti sorduk buluyor ve kabul etmiyoruz.
Biz Kemalist değiz ve kurtarıcı-
mızın hatırasına hürmet edilmesini istiyoruz."

itidal & sagötkanlı + haksiz itiraz.

Aynı Tarzda

1939 / 68

s. 511...

İsmail Hüsrev Tökin, "Hususi Teşebbüs
Lehine İleri Bis Adım." Ulus 4 Tem.

"İktisat Vekâletinin ferdîliği yanında bis hücum üzerine,
İcra Vek. Heyeti, hususi teşebbüsün parmaklı endüstrisi
sahasında serbest müteşarrafı mâni olan bazı ka-
yıklar kaldırılmış bulunmaktadır." 10-25 bin iş. vb.

"Memleketin ekonomik ve sosyal bünyesi altında
hususî teşebbüs sistemi hâkudedir. Devlet teşebbüsleri
ferdî mahiyettedir."

Entegral devletçilik, millî ekonomiyi
kateleptik bir uyumsuzluk içinde kalmasına yol açar.

Ayın Tarih

1939/62

25 Ocak.

Seçimden yenilen meclis parti İttihatçı
karar verildiği üzere Bektaş Bayar
İstifa etmiş; R. Saydam / yeni kabinesi
kurmuş.

[Hasan Âli Yücel Maarif Vek.]

Bayar II: son bir ay!

TÜRKİYE SOSYALİST İKTİSADİ TARİHİ

Aynı Tarih

1939/62

Bakanlar Kurulu 500 c. ta C Başkansı

'i başkanlığı altında yaptığı toplantıda:

(Barem k. +)

Devlet mi bayağılarında Komsyanculuk
usulünün ilga edilmesine karar verildi.

Gazetelerde karar dâvâci yazılar.

4. Karardan 1-2 gün önce Sakir Keskin'in
rahatsızlığı dolayısıyla İktisat Vekâletine
Hüsnü Çöker getirildi!

Aynı Tarih

1999/73

Sivas Tokat

Erzurum Zلزله felaketi

27/12/1939

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI
TÜSTAV

Aynı Tarih

1939/65

Türk Servet Görüşmeleri:

Hariciye Kom. Mus. Potemkin { Seyahat maksadında
etrafında ketumiyet

(24 Nisan) Mosk → Bükres → Sofya → İst. (27 Nis.)

(28 Nis) Ank. İst. T-S bayrakları, Marslar, askeri kuta selâmı
Dışiş B. Sarıoğlu, Gen Sek. N. Mevmençioğlu

13'te Anadolu Klübünde yemek

(29 Nis.) İnönü Sank. Köşkünde kabul

5 Mayıs Resmî Uçurlama Ank. → İst.

6 May. Tebliğ Görüş Seraberliği bir kere daha
Uz mes. & T-S özel mes. vs.
müşahede ve tesbit.

Bang ve Gör. Karınması yolunda karşılık & paralel sayret.
Ortak çık. ilgili say. Malumat teatrisi isan devamlı temas.

1939/66

Aynı Tartışma 1939/65

Hakkı Ocakçıoğlu, "Pot.'in Ank. Ziyareti,"
Yeni Asır (izmit) 27 N.

ferkalâ delâk izafe etmeye mahal yok.
Siz pol. bakımından T.Ş. arasında görülmüş bir bilgi
mevcut bulunduğu dünyaca malûm. Dostluk.

Londra - Mosk. Müzakereleri +
Balkanlarda Sırası faaliyet.

Durumun görülen geçirdiği gereği.

"... buğünün sıy. dostlukları üzerinde
ağırlığını ~~tes~~ daima hissettiren iktisadi
münasebetlerin inkişafı imkânlarına da
görülmüş bir yer verileceğini ümit etmekteyiz."

Aynı Tarsis

1939 / 65

Önemli izzet Benice,

"Pol." in Ank. Ziyareti,"

Son Telgraf (28 Nis.)

Sov. — Bulg.
Rom.

Sov. İng. görüşmeleri.
Fr.

Burhan Belge,

"Ank. Müzakereleri," Üns

30 Nis.

İsp. & Avrupa pol. ideolojik görüşlerle,
T-S politikaları arasında bazı farklar oldu,
ama bu farklar hiçbir zaman ziddiyet-ölcüsüne girmedi.
"Empirizm" yeniden bir sahlanma yönüne girdi;
bu sıralarda "emp. karşı eski cephe arkadaşlığım hatırlayış."
Barışçılık söhürülecek... "meğer ki, umumî sulhe
yapılan tecavüz, kendi sulhlerini de aynı derecede
tehlîkeye koyson."

Aynı Tarihi

1939 / 70

TÜRK-LEV. GÖRÜŞMELERİ

21 Ey. → İst. 22 → Odessa'ya [Kıbrıs vapuru] Potemkin'in
ziyaretini
ide!

Har. Vek. Ş. Sarasoğlu & B. Elçisi Terentiyev
Gen. Sek. Yar. E. Akkalmış + 1. Dava Ke. F. Cemal Erkin
25 Ey. Mosk'da karşılaştılar [Har. Kom. Mus. Potemkin]

26 Ey. Kremlin'de Molotov & Kalemle görüşme
3 gün süren konuşmalar
Gece Opera'da "Ruslan & Ludmilla"

Molotov - Sarasoğlu görüşmeleri
Pol. [Taksimini] görüşmek üzere Ribbentrop'un
Mosk'ya gelmesinden itibaren 3 gün inkitaa uğraması
28, 29-30

Mosk. B. Elçisi Ali Atay (Ne zamandan beri?)

Almanların ardından
Sovyetler 17 Eylülde
Doğu Polonya'ya işgale başlamışlar.

10/12
Tan

M. Z. Sertel, "Almanlar Sov.leri Nereye
Sevkiyorlar?!"

e Ayın Tartışması 1999/73

8/12 Havas / Amsterdams :

"Sundiki harbun T. & Yakın şark r. t. kametunde
genişlemesi ihtimalleri Almanya'da hergiz biraz
daha azdır mevzu bahis edilmekte dir."

Alm. lar, Ruslara Baltık la uğraşmak yerine
Basra'ya inmeyi tercih ediyorlar!

7/11 Volkischer Beobachter

"Kafkas Cephesinde Asker Tahsisi"
T-R harbi ihtimalleri, Kürt ve Arapların
tutumunu, İng. nin Hind yolu ...

Aynı Tarih
T-S

1939 / 71

1 Ekim

Müzakereleri
başlamıştır:

saat 18'de Kremlin'de
4 saatten fazla

Sarasoğlu /
+ Aktay

Stalin + Potemkin +
Dekanozov + Molotov
+ Terentiev (Ank. Belci)

2-3 Ek. gezmeler Opera

Metro

Kanal vs.

5 Ek. Vorostlov'u ziyaret.

13 Ek. Sarasoğlu - Molotov 2 saat görüşme

16 Ek. " " "

Sarasoğlu 23. gün Mosk.'da kaldıktan sonra
bu anlaşma hazırlanmadan 17 Ekim'de Sivastapol
üzerviden T'ye hareket etmiş. (Sovyet Harp Bakanlığı)

Aynı Tarihli 1939/71

17 Ekim: CHP Meclis Grubunda
Başvekil Dr. R. Saydam Türk - Sovyet
Müzakerelerinin Neticesi'ni Kaldırımı
açıklaması.

18 Ek. AA

Sovyet Resmi Tebliği

20 Ek. TASS

Saraoğlu - Molotov
Nezakat Telg. tedisi

20 Ek. AA

Saraoğlu'nun gazetelere
beyanati:

Ayın Tarihi 1939 / 72

Hüseyin Celal Talsun, "T-R Müzakereleri," Yeni Sabah 5 Kas '39

T-R müzakereleri neden akam kaldı.

Sovyetler Alman'dan sağladıkları emellere karşılık onlara bu nezaket göstermek isteseler.

Saragözü'nün Seyahati dostlarımız (Alm.'dan) bu parça daha fazla menfaat sağlamaya yaradysa, yaptığımız hizmetten memnunuz. T siyasetinde teşebbüs olmanızı. Diğerleri Sov. siyasetidir.

D - Sarayoflu '39

Aynı Tarih

1939/66

2 May. 4A

"Yük. Lev. Divanı, Hariciye Kom. Litvinov'u
kendi talebi üzerine vazifesinden affetmiş
ve yerine İora Kom. Hey. Reisi Molotov'u tayin
etmiştir." # B. Bakan Kalacak

Sarıca'dan Hitler'in Stalin'e ulaşmak için
L'u aradan kaldırmaya şart koştuğu daha iyi
görülecek!

D-Saraloğlu '39

Aynı Tarih

1939 / 69

Alm.-Sov.

Aserii Tecavüz Paketi

24 Ağ.

metin s. 202-3.

Molotov - Ribbentrop

commenting on it:

M2 Sertel, "Muhakkak Harbe Dâim Gidiyoruz,"

25 Ağ. Tan

"Chamberlain'ın Sovyetlerle sülh cephesine almak için
asılan müzakereleri 6 ay uzatmasına mukabil Sov.lerle
Alm.lar 24 saat içinde anlaşmaya muvaffak olmuşlardır."

en büyük âmir!

D-
Sar.

Aynı Tarihi

1939 / 72

1 Kasım

İno'w - VI. BMM Birinci İstima Yilini Açış Nutku:

"Malimumuz vechile Har. Vet. miz, Sov. h'k. nin misafiri olarak Mosk. 'da vs hafta kadar temas ve müzakere de bolundu. Bu müzakere lerdens eski dostumuz Sov. İttihadıyla aramızda bu günkü mesut müzakeretlerden daha üstü bir vaziyet ifade edecek bir anlaşma meydana geleceğini ümit etmiştik. Neticeye varmak için ihtisarımızda bulunan bütün gayreti sarfetmiş ve bran muvaffakiyetini elde ettiğimize anlayışına varmıştık. Buna rağmen, bizim menfaatımızla ilgili kadar karşı tarafın menfaatine de muvafik olacağımızı umduğumuz neticeyi istisnâ, bu defa mümkün olamamıştır. Bununla beraber, bildiğimiz ki iki komşu memleket arasındaki dostluk kuvvetli esaslara muvafikdir. Bu dâirde muvakkat tedbirlerinden soğan şartlar ve imkân usuller, bu dostluğu ihlâl etmemelidir. Biz, nazide olduğu gibi atide de T-S müzakeretlerini dostane seyrini sanını olarak takip edeceğiz."

Oyın Tarihi 1939/72

21 Kasım

İzmit fabri hemşerisi (SSCB Müdafaa Kom.)

Mareşal Vorosilov İzmit belediyesine
bu oto büy hediye etmiş.

TÜRKİYE SOSYAL TAHHAN
TUTANAK
S. TIRMA VAKFI

Ağın Tarihî 1939/71

V/S

S. Nikulin "Rus Edebiyatında
Türk Hikâyeciliği,"

Pravda 27 Eylül '39
↳ Vakit 18 Ekim '39

int. alra. Hikâyesi Kenan Hulusi,
4 Hâmların Kulaksızı

Aynı Tarih

1939/67

1 422.

Sovyet Kitabı ve Sovyet Artistik
Fotograf Sergisi Ank. Halkeri'nde
Açıldı. Sov. Seferi (Terenti'ev) &
Maarif Vekolimiz ^{Türkçe} (Yücel) birer nutuk
Söylediler.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

K

Aynı Tarih

1939/65

A. S. Esmer, "Avrupa Krizi ve Sovyetler,"
Ulus 16 Nisan

Münih Antlaşmasıyla sovransızdan buhran sırasında
Litvinov, Barış Sovyetleri toplamasını teklif
etti. İng. kabul etmedi. Yatırımına pol. na
girdi - Sovyetleri karstırmadı.

Alm. Çekoslovakya'yı parçalayıp Çekleri ikt. hak
etti; Slovakya'yı himaye altına aldı; Meneş;
ihlak etti; Rom. 'ye ikt. wifuzu altına aldı.
İtalya Alm. 'ye itida etti.

Sov. Hükümet İng. & Fr. döndüler; tehlikeye olan
Sovyetlere tevminat. Fakat hemiz Sov. ile anlaşma
yapamadılar. Pol. & Rom., Sov. den çekinirler.

Avusturya
&
Slovakya
ihlakı

Sov. den

V Aynı Tarih

1939/67

Af Esmer, "Londra, Berlin, Moskova,"
Ulus 28 Haz.

Bugünkü ve ilişkiler ikili devlet, üstü bir
göç dengisine dayanıyor:

- L - Kapitalist, demokrat, doymuş emperyalist, statikoa
B - Fasist, otoriter, doymuş emperyalist, sq aleyhtarı
M - Komünist, otoriter & revolüsyoner.

* L, Mt. Cem. sayıflayınca, M'ye göçtürmek fahasına fasistlerle
Münih anlaştı. İsmi "Dünya Cephesi" kurmaya çalışıyor.

* B, İsp & Çek. pazarlarından sonra karşısına dikilen Lem.
Açığı ("Demokrasi ve Kapitalist Plütokrazi") vs. layarak
M ile anlaşmaya çalışıyor. "... yüzünden ideoloji maskesi
dışını ve oportünizmden ibaret olan hakiki cephesi bütün
e. plaktıyla meydana çıkmıştır." varlığına uğramış. İki cephe
* M Lem. cephesiyle "Bütünleşen hayal" arasında hâkim darwinimda.

K

Aynı Tarihi 1939/70

M2 Sertel, " Sov. Rusya Polonya'ya Nispeten
İşgal Etti, " Tan 24 Eylül

Batı Ukrayna & Beyaz Rusya'daki ilk & kan
kardeşlerini kurtarma bahanesi.

[Sov. Pol. anti-empiryalist olduğuna göre]

Gerçek neden Alman. aradlarının doğuya doğru
hareketini önlemek. [Baltık devletleri: anti-Bols. &
pro-Nazi. [Litvanya & Letonya]
Sov. Estonya'ya egem. altına aldılar.

29 Eylül Deklarasyonu:

Alman. - Sov. görüşmeleri sırasında yeni bir
anlaşma ile Polonya devletinin tasfiyesi.

Alman. & İng./Fr. savaşını durdurma çabası.

Molotov'un
31 Ağustos'ta
Sov. Alman. Fakih
öfkesine yüksek
Sovyet'te konuşması

Aynı Tarih

1939/73

A

16/12 Mosk. DNB a).

Essen'de çıkan Nat. Zeitung gazetesinin
Mosk'da yayımlanması ve Sov. Rus. Radyosuna
la verilen bir habere dayanarak belirlenene
göre : T-İş. Fr. Paktının gizli bir
maddesi uyarınca T'de Fr. Komutası altında
Sov. ler itfakına karşı } 400.000 Fr.
80.000 İng.
ordu teşkili İng. ölümlerini } 500.000 T.

TÜRKİYE S

Aynı Tarih 1939/71

E/Kr

13 Ekim AA

Mosk. Ziraat sergisi ziyaret etmek üzere:
Sov. hük. davetlisi

Ziraat vek. Muhlis Erkmen + mebuslar +
gazeteciler

15 Ekim'de

1st. →

Adesa →

Mosk.
18 EK.

T Büyük Elçisi

Ali Haydar Aktay

A. Lübrü Esmer

Sadri Ertem

21 EK'de Vox Am. ziyafet

Amir Ülken

28 EK → Mosk'dan
ayrılışlarıdır.

Sead Derviş.

Aynı Tarzlı 1939/69

20 Ağ. İzmit Ent. Tuarı

Tuarın Ent. aldığı 1934'ten beri her yıl katılıyor (ilk)
Sovyet Pavyonundaki marulât,
Ziraat alâti, otomobil & otobüs imalâti...

marşal Voroshilov, Sov. B. Elçisi Terentiyev'e telg.
Davetiyeye isim Bel. Persi Behset Uz'a teşekkür
"İşleri kolayısıyla Güzel izmiti bu defa ziyaret
edemediğinden büyük teşekkür duyuyakta olduğum "

Elea / B. Britanya / İran / İt. / Alman. / Belç. /
Filistin / Fr. / Rom. / Pol.

Aynı Tarih

1989/173

E/Te

29/12

Daily Express'e göre İst. 'daki Alın.
Bankalarında salıdan ~~bu~~ için Türk mevduatları
13'erinden sınırlanmış. T'deki ~~bu~~ için Alın.
& Ris Bankalarında ~~de~~ kapanacaklarım.

Berlin DNB aj. haberini asılsız olduğunu,
T-Alın. etk. müzakerelerini bozmayı amaçladığını
bildirmiştir.

Aynı Tarih: 1939/71

22 Ekim. Tasse

Halk Kom. Kenseyi, B. Alekseyev'i

Sıhhiye Tör. Tic. ~~Kont~~ Mönessilligine

tayın etmiştir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAMA VAKFI
TÜSTAV

Aynı Tarih 1939/63

"Rusya Türkiye'de dostluğundan emindedir,"

Le Temps → Vakit 25 Sub.

Kollektif Güvence

Barışın Böhnerliği

Berl. — Rom. — Tokyo

Lond. — Par. — Wash.

İttifaklarından SB resmen
vazgeçmedi; ama yokmuş
gibi davranıyor.

mihverleri dışında
kalmanın memnuniyeti.

SB, Boğazların bakışı için eular düşünür
bu devlete asmayacağı konusunda.

Aynı Tarih 1939/72

6 Kas. 1917 devrimimiz 22'nci yıldönümünü
AA/Havas Kom. Mec. Reisi & Har. Kom.
Moto tor'un Nötründe Türkiye.

Sarıyetlerin Kars & Ardahan, Türkiye'den geri
istedikleri yalandır.

Söz Komitesi edilen Torun: Karadeniz ve Boğaz-
lara öze bu karşılıklı yardımlaşma pakti akdi:

Biz ① böyle bir akdi bizi Alman. ile silahlı bir
çatışmaya sürüklenmesini ② Harç tehlikesi
halinde Karadeniz devletlerinden başkaları-
nın harp gemilerini boğazdan bırakmana-
larını şart koştuk — T reddetti.

T, muharof İng. & Fr.'ya yanadı.

f

Aynı Tartış

1939/73

uzun s. 539-47

(Berlin) Die Woche'den Naxden Vakit 26/12

"Çanakkale'yi bu kadar mu'hem yapan şey nedir?"

[Deli Petro'nun vasiyeti, "Rusya T'ni" ya en büyük
dostu olmalıdır"]

"Rusya, Boğazların hakını ve muhafaza kuvveti bir T'ye
tahammül gösterebilir. Fakat Kırım Harbinde olduğu gibi
'Rusyanın Anahtarı'ni yabancı devletlere teslim edecek
olan zayıf bir T'si bugünkü R isminde Çarlık Rus
kadar tahammül edemeyecek bir şeydir."

TÜRKİYE

Aynı Tarihi

1939 / 66

13/5 ^{h.} Times editörel T-İng. Aulasması

"Türkiye ile Sov. Bir.'ni birbirine napteden bağlar artık sandı İng-Sov. mün. işin bir itibat vazifesi de görüldü."

15/5 İzvestiya "Karsılıklı yardım hakkında T-İng. Aulasması"

"Fecarizin ileride muhtemel genişlemesi tehlikesi karşısında müessir bir sülh cephesi teşkili yolunda atılmış adımlardan biri ..."

"Sov. Bir., bu yolda T tarafından atılan adımları kendisine dostane müvasebetler halinde sovrundığı için daha büyük bir memnuniyetle müşahede etmektedir."

C/D

Aynı Tarihi

1939/70

Tatilden sonra ilk toplantı

AA

Başbakan Dr. Refik Saydam'ın TBMM'nde söyleyi

11 Eylül: Avrupa'da durum hakkında

"Biz bugünkü harbin haricindeyiz. Bu harbin, memleketimize bütasaklık inkisafı göstermemesini temenni ediyorum."

"Alm. ile aramızda doğrudan doğruya bir siyasi ittifak mevzuu yoktur. ... İng & Fransa... ile müzakereye başladığımız nihai anlaşmaların en dostane bir hava içinde görüşülmesi devam etmektedir."

"Komşunuz Sovyet İttifakıyla münasebatımız dostane-
lis ve dostane kalmaktadır. (Bravo Sesleri ve alkışlar.)"

Gazetelerin başyazılarında : Sov-Alm. Asemi Tecavüz Paketi dolayısıyla, T-Sov. ilişkilerinin ne durum aldığı düşünülürken başbakanın kesin açıklaması övgüyle karşılanıyor.

V

Aynı Tarzı

1939 / 68

I

8 Tem.

TBMM

Har. Vek. Sarasöğüt
Dış Politika üstüne
konuşması

"... Arnavutlugunu [İtalya tarafından] zgali, [bize]
bi tarafuk politikamız terkederék sülh cephesi
tarafine takvije etükk kararını verdisi."

12 Mayıs 'Deklarasyonu

İng. leri Δ Halayışını hallettikten sonra da
Fr. larla anlaşma.

[Hitler ^{korhalde} Karşını da Alman milletine İng. ittifaki
tavsiye eder.]

"Alman milletine tavsiye edilen İng. dostlugunu
Türk milletine fena telâkki etmek, fena göster-
mek, dogru bir muhakeme olacağından süphe edilebilir."

Aynı Tarih

1939/68

II

8 Tem.

T.B.M.M.

Has. Vek. Sarıoğlu

- Seram

Dış Politika Üstüne
Konuşması

"His bi medeniyet harbinin sonucu değildir. Bilakis her medeniyet uzun süren bir sülhün mahsulüdür. Harb esaret tevhit eder. Sülh müstevvat yaratır. Medeniyet de her milletlerin eseridir."

"Sovyetler ile dostluğumuz ilk dostluk günlerimize bütün hararetini tamamiyle muhafaza etmektedir. Beynel-millet her mesele, iki devleti yarıyana ve adına aynı safda bulunmuştu. «alkışlar»

Potemkin'in Ank. ziyareti, dostluğumuzun bu hararetini tesarüz ettirmeye bu kere daha vesile teşkil etmiştir.

Böylece bu kere daha anlaşılmalıdır ki, konuşmadan, görülmeyen her iki memleket diğerini aynı seyferi düşünmekte ve yapmaktadır...."

Aynı Tartlı

1939/73

21/12 AA

60'inci yıldönümü münasebetiyle Tass
ajansı "Stalin'in Hal Teranesi"ni vermits.
Centresi s. 492-93.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH VE İKTİSADİyat
TÜSTAV
KOPYA TIRMA VAKFI

Aynı Tartış

1999/73

P.D

25/12 AA

Stalın'ın 60.uncu doğum yıldönümünü
dolayısıyla (Har. Vek.) Sarayotunun
tabirle & Stalın'ın teşekkür telp.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH VE İZLENLERİNE İLİŞKİN
TUTANAKLARIN YAYINLANMASI İÇİN
TARİHİ VE İZLENLERİNE İLİŞKİN
TUTANAKLARIN YAYINLANMASI İÇİN
TARİHİ VE İZLENLERİNE İLİŞKİN
TUTANAKLARIN YAYINLANMASI İÇİN

Ayın Tarihi

1939 / 72

Kasım

Kaldırın Com. in yıldıwını isin
i'ye tebrik & teşekkür

İnönü de Teşvikiyel İttifakın yıldıwını
isim k'i tebrik & teşekkür.

R. Saydam ← → Nalotır
S. Sarasoğlu ←

Aynı Tarihi

1939/69

Ali Haydar

A. K. Haydar

Belgrad Orta Elçisi

Mosk. B. Elçisi atanmış.

→ 2 Ağ. 'ta Mosk. B. Elçisi

→ Ank. ↑

17 Ağ. Mosk. 'ya gelmiş
Molotov tarafından
kabul edilmiş.

20 Ağ. 'ta Kalinin'e itimadnamesi
verilmiş.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMA VAKFI

Aynı Tarhli

1939/67

24 Haz. AA.

Şev. B Elçisi & Bayan Terentiev bu akşam
S. elçilik bahçelerinde bir garden party tertip
etmiştir.

Nefis Vek. A F Cebesoy

Muh. & Mün. Vek. Ali Şerif Kaya

Gen Sek. N. Memmençioğlu

Mebuslar Kordoflanatik Gazeteciler

V

Aynı Tarihi

1939/66

W. Churchill, 22 May. Tan

T-Ing. İttifakı

N2 ler ilhak ettikleri Avusturya &
korkutukları Macaristan yoluyla

Tuna üzerindeki filotillalarını nehri ağzına
indirirler & Karadenizde Alman denizaltıları
baş gösterirse, Karadenizdeki her Alman

"Almanın 'Zarka Akisi' siyasetine bir vü teşkil eder."

"Garp Demokrasileri" + "Karadeniz Devletleri"

Bulgaristan, komşularıyla sözleşmeye İvret*

V

Aynı Tarih 1939 / 70

4 A 4 Eylül

"... Alm.- Türk. arasında mevcut olan ve
31 Ağustos tarihinde hitam bulunan olan
ticaret müahedesi için temdit ve tecdit
edilmediği anlaşılmıştır."

Uzaktaki yatağında sıkı haberler dağıtıyor.

30 Eylül Reuter:

Org. Kazım Erbay'ın riyaseti altındaki Türk Heyet
B. Brit. - Tür. askeri + iktisadi + mali anlaşmaların
müzakeresi için ikinci kez (bu kas. hafta önce de
heyet Londraya) İng. ye hareket etmiş.

V

Ayın Tarihleri 1939 / 65

19 Nis. Von Papen'in Ank. D. Elçi Üjüne
taymı m'n. Völkischer Beobachter'de
yazı. "VP Tiji iyi taur... 1917'de Bus.
olan VP, Jan. von Sanders'in kumandası
altında Solunan IV. Türk Ordusunun
erk. harb. resliğini yapmıştır. ... Hitler'in
Jens Alm. ile Jens Türk. arasındaki dostluk
m'n. lerinin derinliğine ne derece büyük bir
chemmüyet verdiği" 22 Nis.

Sadri Ertem, "F Papen & Bn Taulışık" Vakit
F Papen'in san. zaferi (Hitlerin emründe salıstığı)
Avusturya fütuhati. Ordu Kur. bşk. değk, harekât
İb. Md. "bozgun, harabi ve felâket içindeki Tiji taur."
Bu bilgi, bugünkü (İst. Sar. sauras) Tiji anlamına yeteriz.

IV

Aynı Tarihi

1939/73

S Ertem, "Nazi Kafası ve Türk
Dostluğu", "Vakit" 20/12

Am. lar eski Yunan - Türk düşmanlığını dışlanmaya
salıyor.

"T-Y dostluğu bu zulme nazlım hikâyesi de-
ğildir. T-Y dostluğu nazlım her iki milletlerin menfa-
at bishğ'idir. Bunu Nazi Kafası Kiyamete kadar
düşünse idrak edemez. Çünkü onun dünyada
iki ezberlenmiş rolü vardır: Ya zulm etmek
ya mazlım olmak!"

TÜRKİYE

IV

Aynı Tartış

1939/73

9/12
Tan

M2 Soru, "Alman Propagandasının hedefi nedir?"

Alm. Prop. Servisi, T basınıni susturmak & Sovyetlerle aramizi saasmak istiyor.

! ||

"Alm. Istihbarat Bürosünün Pravda gazetesinde Tan hakkında sıkıca yazıyı, Sov. Halk Kom. P. Molotov'un imtihamı Türkçeye tercüme ettirerek resmi başlıklı Teğitlerle Teğitlerinin yegâne sebebi budur. 45+ Volkliche Beobachter'ın

T-3 kapıştım, fabriki yazısı.

Alm. Rusya'ya verdiği teğitlerini acısını sıkarmak için, onları Doğu Avrupa'dan T'ye döndürmek istiyor.

Aynı Tarih 1939 / 72
M2 Sertel, "DNB Meselesi," Tan
25 Kas '39

DNB ajansı:

"Bazı Türk matbuatının İng. - Yahudilerle
birleşerek Alman'ın Sov. R. ile olan mü-
vessesetlerini bozmasına sebebiyetleri".

Bayer müessesesi Alman firmalarının ilanı
+ Deutsche Orient B. yardım tebliği.

→ Etkileme & datun alma teşebbüsleri

→ iftira.

İsbat etmiş.

Aynı Tarih

1939/68

4 Temmuz TBMM'de müzakere

"Bursa Mebusu Mehmet Hüseyin Beha Pars'ın
görsellerde Yeni Sabah gazetesinin 18 Haz.
tarihli nüshasında "Bis Arnavudun
Açık Mektubu" başlığı altında ve Debri
Halid Kaya imzasıyla intisar etmiş bir makalesine
dair vermiş olduğu tabris üzere müzakere..."

?

TÜRKİYE SİYASİ İHTİŞAT VE İZLENLERİ

Hikmi Uran, Hatıralarım (Auk '59)

1905-1950

T. C.

ANKARA UNIVERSİTESİ

SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ

İDARİ İLİMLER ENSTİTÜSÜ

S. 353

INSTITUT DES SCIENCES ADMINISTRATIVES
FACULTÉ DES SCIENCES POLITIQUES
UNIVERSITÉ D'ANKARA

INSTITUTE OF ADMINISTRATIVE SCIENCES
FACULTY OF POLITICAL SCIENCES
UNIVERSITY OF ANKARA

"Saracoğlu'ndan dönüştüğüm göre, Ruslar bu görüş-
meler esnasında İlkin Mareşal Vorostof' ağızından
Boğazlarda bir iş istedikmi Meri sorduk, sonra müteakıf
bir celsede Stalin bizzat bu isteği ele alarak mühteriz
bir üsaula ve nüphem bii eda ile Vorostof'la aralarında
böyle bir konuşma gessmiz aldığımız söylemiz ve bu
suretle meseleyi ortaya atmak istemiz, fakat Saracoğlu'nun
ciddi bir üsaula ve katıyetle bunu reddettiğini görünce,
üzerinde durmuyarak ve Mi Lâtifeye sökerak, gessmiz
mız."

Patenku

Saracoğlu

39

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI